

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Cambiul (vechselul).

(Urmare și fine)

În modul acesta s'a înființat primul institut (banca) de credit și economii, după care apoi au urmat altele și altele, așa că astăzi avem peste o sută de tovarășii de acestea, cari dau împrumuturi pe cambii, obligații și alte scrisori cu garanții, încasând după acelea apoi dobânda lor scrisă în statutele pe baza cărora s'au înființat.

Îndată ce s'au deschis băncile cu împrumuturile mai estine, unii dintre oamenii noștri au început a alerga pe la acelea, după împrumuturi, ca și când li-le-ar fi dat de cinste. Dar pe cum se căpătau de ieftin împrumuturile, așa le cheltuiau acum de cu ușurință pe toate nimicurile, așa că numai odată se pomeneau, că nu mai au nici o para din tot împrumutul, făcut dela bancă.

Sorocul pentru plată însă odată vine și dacă n'ai bani, trebuie se iai de unde sunt, ca se nu rămâi de rușine. Așa au făcut apoi și unii din economii noștri. Au luat împrumut dela banca cutare, apoi ca se poată înoi cambiul

la aceea, au luat dela a doua, în urmă ca se-l poată înoi și pe acesta a mai luat și dela a treia și așa mai departe.

Precum s'au perdat încrederea dintre oameni, de nu se mai dau bani împrumut decât pe lângă cambiu sau obligație, așa a început acum a se perde încrederea și de a mai subscrie cineva ca girant (chizeș), de oare-ce mulți au pățit'o cu garanția în înțelesul proverbului unguresc: »kezes fizess«.

Nu-i vorbă, împrumuturile sunt bune, dacă omul le face cu cap și tot așa chivernisește și banii împrumutați, ca aceia se nu se piardă, ci se aducă dobânda de lipsă și la timp nu numai pentru bancă, ci chiar și pentru omul, care lucră cu acelea.

Cele mai ușoare împrumuturi de pe la bănci și privați se fac cu cambiul. Acesta este o hârtie de valoare pusă de stat în circulațiunea zilnică, pentru ca să se poată face împrumuturile de lipsă. După-cum e timbrul cambiului de mare, așa se poate face și împrumutul. Astfel pe un cambiu de 10 fileri se poate lua un împrumut până la 150 coroane, pe unul de 20 fileri se poate lua un împrumut până la 300 coroane pe unul de 40 fileri se poate

lua un împrumut până la 600 coroane și așa mai departe.

Înainte legii însă, cambiul are o putere mai mare ca obligația, de oare-ce cu aceasta te mai sorocește pe la judecătorie, pe când cu cambiul nu te mai sorocește nicăiri, ci după-ce ți-l protestează banca îl trimite numai la judecătorie, care apoi trimite pe executorul de-ți prețuește și vinde.

Cambiul mai are încă și aceea însușire deosebită, că poate se esecuteze pentru suma de pe el nu numai pe acceptant, adecă pe acela, care a luat împrumutul, ci pe ori-care dintre garanții subscriși pe acela. Aceștia trebuie se improcuesueze apoi și pe datoras, ca se-și scoată suma plătită pentru el.

Din cauza aceasta, apoi, precum și din altele, unele institute de credit, au început a înlocui cambiul cu obligațiunile de intabulare, prin cari se intabulează la cartea funduară întreaga avere a celui ce face împrumutul și nu se destabilizează până când nu s'a re-plătit întreg împrumutul.

Bine ar fi ca economii noștri se nu aibă lipsă nici de împrumuturi cu cambii, nici de cele cu obligațiuni, ci fie-care să-și facă necazul cum și-l poate.

FOIȚA

Femeea necertată ca moara neferecată.

— Snoavă din popor. —

»Până ce părul ăsta, din negru ca pana corbului cum era, să înalbească ca zăpada cum îl vedeți, mi-s'a întâmplat să văd multe și s'aud și mai multe, și cu dragă inimă vă învăț, ca pe fii mei; voi numai să mă ascultați, că nici-odată nu-ți greși«. Astfel începu moș Ivon Vlad, cu vorba lată dar' așezată, cătră o grămadă de oameni de toată mâna ce stau la sfat în drumul mare.

Dragii moșului, în viața voastră cercețați-vă casa și nu lăsați femeea de capul ei că muerea-i păr lung și minte scurtă; de te lași după capul ei, dai în gropi, că te duce pe unde a dus surdu roata și mutu iapa.

Și ca să nu credeți că toate acestea sunt numai niște brașoave, ascultați să vă spun

o snoavă de unde să vedeți singuri că femeea ne'nfrănată e ca roibul fără frâu, te duce și pe tine și pe ea în prăpastie.

Era o dată în satul nostru un flăcău de gospodăru, care dintre toți flăcăii satului de pe vremea lui să ținea mai isteț și mai cu cap: ceea-ce ziceau alții lui nu-i plăcea; lumea după capul lui era cu josu în sus; cele zise cu atâta dreptate de bătrân i pățiți, el le credea povești.

»Mă proștilor«, zicea el de multe ori cătră ceialalți flăcăi, »scurți mai sunteți la minte, de credeți toate câte le auziți; nu vedeți că toate ls povești și snoave și voi le luați înadins după capul vostru cel de găină.«

»Fie, mă, și așa cum ne crezi«, îi spuneau ceialalți flăcăi, noi n'avem habar, dar' mai degrabă tu cu istețimea ta să nu dai peste dracu, și tocmai când te vei păli cu capul de pragul cel de sus, mi-i că-i zice cu toată inima, că rău ai făcut de n'ai ascultat de cuvintele bătrânilor, dar' o fi prea târziu.«

Vorbe de-al de astea auzea de multe ori flăcăul nostru dela prietenii săi, dar' el nu voia în ruptul capului să pună temei pe ele...

Viindu-i și lui timpul, să 'nsură cu fata unui gospodăru tot din satul acesta, cu avere, cu minte și frumoasă coz, căci de, nici el nu era tocmai de lăpădat.

La început însurăteii noștri să iubeau și trăiau ca frații: nimic nu făcea unul fără altul, ceea-ce zicea sau făcea unul, era bun făcut și de celalalt. Într'un cuvânt, trăiau așa de bine, vorba ceea, de mâncau amândoi dintr'un ou. Mai pe urmă însă, lucru să cam schimbă. Insurătețul nostru, care nu pune nici un temei pe vorbele bătrânlor, avea încredere în dragostea nevastei și o lăsa de capul ei. Dar' femeea atâta aștepta, să aibă încrederea bărbatului și să fie lăsată în banii ei, c'apoi las' pe ea. Muierea-i tot muere; vorba ceea: apa la matcă, și omul la teapă. Fiind făcută din coada pisicii, trage la

Dar aceasta, în ziua de astăzi pentru cei mai mulți nu se mai poate, din cauza multor trebuințe, ce ne ispitesc.

Astăzi cei mai mulți oameni își fac case noaue pe împrumuturi, cumpără pământuri pe împrumuturi, vite pe împrumuturi, își țin copii la școale pe împrumuturi, își cumpără haine pe împrumuturi, își petrec, fumează, joacă cărți și altele tot pe împrumuturi și cine se plătească toate acelea împrumuturi, se întreabă un învățat de ai noștri și răspunde foarte pe scurt cu cuvântul — viitorul.

Ioan Georgescu.

Ținerea și îngrijirea vitelor.*)

Cheltueala ținării vitelor va atârna dela aceea, cum vom ști să ne folosim de toate împregiurările ca vita să fie bine ținută și bine îngrijită cu puțin nutreț.

Cheltueala ținării vitelor va fi mai mică: Dacă din moșia ce o avem vom scoate cât să poate de mult nutreț; dacă nutrețul va fi cât să poate de bun; dacă vita va fi de soi, ca nutrețul dat să i priească ușor; dacă ne vom îngriji ca nutrețul să se dea cu soroc și cu măsură; dacă ne vom îngriji cât să poate de bine de grajduri și de curățenia vitei. Oare așa să fie? Ean să vedem.

Doi țerani vecini, pe unul îl cheamă Ion și pe celalalt îl cheamă Petru, au moșie unul ca altul. Fiecare din ei aducea 10 cară de fân de pe moșia lor și țineau câte o păreche de boi și 2 vaci cu lapte. Ion, mai isteț din fire, a sămănat pe un dărăb de loc trifoi,

*) Cumpărări și cetățeni Ținerea și îngrijirea vitelor de Eugen Brode, costă numai 12 crețari și să poate procura la toate librăriile.

neam: sătulă închide ochii și jură că n'a mâncat. Na, u-so și prietini lui, cari băgară de seamă în ce apă să scaldă nevastica noastră, îi spuneau cu toată inima:

Mă, bagă de seamă! Ține-ți nevasta de scurt.

Așa, nu sunt eu de-aceia, care să tem de umbra lor. Eu am știut cine e nevasta mea.

Așa-i mă, dar' femeea-i femeie, păr lung, și minte scurtă, lezne-i dă inima brânci, și apoi vorbă scurtă, cu ea nu ții casă până-ce nu-i vei frânge coasta cea de drac. Nu de alta, dar' te-o face și pe tine de ocară lumii; ca mâne-ți-o eși un nume rău de nu-i mai avea cap să eși între oameni; ca mâne, mă-ți-o zice lumea că la casa ta cântă găina nu cocoșul, că tu nu ești vrednic să porți căciulă, și apoi atâta-ți trebuie, mai bine să-ți încarci bejenia și să nu mai stai în sat, căci de cât ți-ar eși un nume rău în lume, mai bine să-ți iasă sufletul.

Însă vorbe de acestea la el n'aveau nici un rost, știa că-și iubește nevasta-sa și mai mult nici un păr...

iar pe altul năpi, și nu-și mai trimitea nici vacile, nici boii în ciurda satului. Ca să prăsească un neam mai bun de vite a dus vacile lui la un taur vestit de frumos, care îl ținea un străin din satul vecin. Petru, vecinul lui, privia cam râzind la Ion și a rămas tot pe lângă cele vechi. După vre-o câțiva ani Petru ducea tot 10 care de fân, ținea tot doi boi și 2 vaci cu lapte. Ion însă ducea 20 care de fân, ducea vara în fiecare zi trifoi la vitele sale și mai ducea încă 20 de care de năpi. În grajd avea pe lângă părechea de boi și o păreche de cai, 4 vaci mari și frumoase cu lapte, 2 juninci și 2 vițele. El vindea în fiecare an sau câte o junincă frumoasă, sau o păreche de junci, sau chiar o vacă, și îi mai rămânea nutreț și de pe un an pe altul. Cheltueala lui Petru cu vitele sale, 4 capete, era tot așa de mare ca și a lui Ion cu 12 capete de vite, căci amândoi aveau moșie unul ca altul.

Oricine înțelege, ca prețuind toată cheltueala cu ținerea vitelor la acești doi vecini, să zicem o vorbă, cu 200 fl., Ion are numai a treia parte din cheltueala lui Petru, căci cu 200 fl. Ion ține 12 capete de vite, iar Petru numai patru.

Prin acestea este dat și răspunsul la întrebarea cum avem să facem ca să putem ținea vite frumoase și multe cu puțină cheltueală.

Pomarii.

Când să plantează pomii?

La noi să se planteze amăsurat climatei și pământului nostru, primăvara; în alte țări cu clima caldă, cu pământ uscat și ușor nășpos se poate planta și toamna, dacă pot căpăta pomii plantați o rădăcină nouă până în eamnă.

Trecu un an, trecură doi, trecură șasă, de când să luara, fără ca omul nostru să-i zică cât e negru sub unghie, cu toate că treaba mergea rău: femeea să învățase nărașe, ușernică, în toată ziua, »ba că mă duc la mama, ba la nașa, ba că am treabă, ba că am să-i văd« și la gospodărie nu să mai gândea. Acum să trezi bietul om bătrân de atâtea năcazuri cu vatra plină de copii, fără să aibă pe cine-va cu durere să ngrijească de ei. Acum vedea și el cât fac cuvintele bătrânilor, dar' îi era prea târziu. Să întrebe pe alții de mai este vre-un leac, îi era rușine, căci până mai ieri să arăta mai cu cap de cât toată lumea.

Să gândea sărmanul zi și noapte, cum s'o dea și cum să facă mai bine ca s'o nimerască. Nevoia însă îi arăta calea. Odată când să întoarsă dela târg să prefăcu mahnit și supărat. Femeea cu două fețe ca toate femeile, îi sări înainte și văzându-l supărat, începu să-l întrebe speriată: »ce ai bărbate? ai pățit ceva? ești bolnav?«

Ba nu...

Primăvara să se sădească după ce s'a sbicit și s'a încălzit pământul bine, la timp frumos și cald, deoarece-ce pomișorii cari să pun în pământ rece sau înghețat, nu să prind bine și mor în scurt timp.

Isprăvirea plantării.

La facerea plantării să pregătesc gropile astfel, ca țărina cea scoasă de mai nainte să amestecă cu alta mai bună, pecând în pământ tare (vârtos) să poate amesteca cu puțin nășip, și să aruncă în lăuntru până se umple groapa mai bine de jumătate. Lucrul ăsta e bine să se facă măcar cu două zile înainte de plantare, ca să se așeze țărina.

La sădire e bine să fie doi lucrători, dintre cari unul pune pomișorul în groapă și-l ține drept în mijlocul acesteia, eară celalalt aruncă cu hârlețul țărina măruntă și acopere rădăcinile lui.

Ca să între pământul bine printre rădăcini, și să astupe toate locurile goale, să mișcă pomișorul încet, ori să astupă cu ajutorul mânei, bătucind în urmă și puțin cu piciorul împrejurul lui; dar să se bage bine de seamă să nu să așeze pomișorul prea adânc. Mai bine să vie mai la suprafață decât mai adânc.

Pomișorul să se așeze așa, ca se fie rădăcinile cele mai de deasupra acoperite cu pământ ușor de 10—11 centimetrii. În pământ ușor, uscat și cald la plantarea de primăvara, să toarnă vre-o jumătate de cofă de apă deasupra, ca să se așeze și să se prindă țărina bine de rădăcini, presărând apoi cu țărina uscată deasupra, ca să nu să formeze scoartă. Numai la plantarea de toamnă nu se toarnă de fel apă.

Împregiurul fiecărui pomișor plantat

Dar' ce? spunel ce taci?..

Ce să fie, rău de tot, a venit...

Ce-a venit bărbate, Turcii ori nemții?

Nu-i asta femeie, dar' bătea doba pe ulița mare...

Vai de mine, poate vă cheamă iar' la război, săraci copilașii mei, cum o să rămână fără tată!..

Că taci odată, femeie, să-ți spun, că-ți alt ce-va și mai rău: a venit o lege grea de tot pe capul țării, și apoi când ai ști ce fel de lege, te-ai boci în glas.

Apoi cam îmi dă mie prin gând, ce fel de lege, ia or fi pus boierii niscari dări grele pe capul țării, cum tot pun, de a venit vremea, că, nici apa n'a rămas fără dare.

— Hei, femeie, o lege ne mai auzită, ci că tot bărbatul să țină două femei...

— Vai de mine, bărbate, așa-i mare potop pe țeară.

— De, de n'ar fi, n'ar fi așa de supărat; căci să vorbim la drept, fără părtinire, treaba pe-afară îi mai multă și mai grea, mai de grabă mi-ar trebui mie un ajutor...

să mai adună țarina rămasă, să face o covăetură, ca să aibă unde a să strânge apa de ploaie.

În locurile, ce sunt expuse vânturilor uscate, să se învâliască trupina pomilor plantați cu paie.

Afară de astea, e bine a pune împregiurul pomișorilor gunoi, ca să nu abureze și să nu să apese pământul atât de tare, mai ales pe toloace unde umblă vitele.

Pomilor celor înalți să se dea și un razim contra vânturilor, legându-i cu gânjuri de răchită sau de paie între doi pari așa de lungi, ca să nu ajunga cu capetele lor ramurile coroanei.

Un par să pune lângă pom într-o depărtare de 3—4 decimetri de acea parte, din care vin vânturile mai multe și mai aspre, car celalalt par să bate în partea opusă în aceeași depărtare dela pom.

La 1—2 ani să lasă numai un par, așezându-l în partea de câtră vânt, mai aproape. Lângă drumuri, pe toloace să fac coșarci împregiurul pomilor și să pun încă 3 pari, ce să împreună cu lațuri.

ANDREIU ȘAGUNA.

(Urmare și fine).

Prin școli să îngrijă Șaguna de hrana sufletească a viștarelor tinere; legea firii încă ne spune că omul e dator și e silit chiar să învețe mereu de când să naște și până coabără în mormânt, iar' ochiul cuminte al arhierului văzù trebuința învățaturii și la cei crescuți. La zidurile luminii durate în școala de toate zilele, pentru a fi trainice să cere coperiș, să cere întregirea cunoștințelor pe cari le-au primit în fragedă virstă și pentru aceasta înființă marea instituțiune »Asocia-

— Mai așa nici că să poate... Boerii ne cred, păcatele noastre, ca pe cooanele d-lor, leneșe și gârăite, că au ajuns că nici zece de-al de ele nu fac cât o țarancă deale noastre... ba zău atâta mă doare pe mine capul, că nu m'ar dura în viață, cât știu boerii să pună țara la cale: beau și mănâncă banii obștiei și iată ce fel de legi pun pe spinarea noastră... Ba știi una, bărbate, dacă mă iubești și dacă ții cu mine, să te duci chiar mâne la isprăvnicie și să spui boerilor de-acolo că ai femeie frumoasă, harnică și gospodină și nu-ți mai trebuie alta...

— Ce spui femeie, vrei să mă pun cu stăpânirea?... mai bine să ne gândim la nevasta ceal'altă, săi facem pat, să cumpărăm oale mai mari, că doar' n'om ține-o fiamândă...

— Vai, săraca de mine, că mă duc în toată lumea și te las să ți-o aduci și să faci pe voia stăpânirii.

— De, femeie, ce vrea stăpânirea, aceea face; nu te întreabă dacă ți place; noi nu putem să ne împotrivim stăpânirii, c'apoi înfundăm pușcări.

țiunea pentru cultura și literatura poporului român, care încă n'a prins până aci rădăcini puternice în sinul poporului, căci noi n'am înțeles pe deplin rostul ei, dar' totuși își arată roada sănătoasă și mântuitoare și mâne vom ști prețul marea ei însămnătate, dacă cu un ceas mai de grabă vom asculta glasul de chemare a celor cari poartă steagul culturii și prin aceasta a mântuirii.

Iată treimea care mărturisește de ființa românească pe acest pământ stăpânit acum de alții: biserica, școala și Asociațiunea, acele trei așezăminte pe cari datorința sfântă avem a le îmbrățișa și sprijini, căci ele ne vor aduce mântuirea, pentru-că pe steagul lor cu litere de aur este scris: Lumina și lumina toate le săvârșește.

Șaguna nu numai le-a dat ființă ci s'a îngrijit ca să toarne și viață adevărată în ele. Școala și biserica avea trebuință de cărți, căci nici macar din ce săvârși slujbele dumnezeesti nu aveam. El dintr'al lui făcù tipografie, în care sub ochiul lui a toate văzător să tipăriră cele mai bune cărți bisericești și școlare, sub îngrijirea lui să tipări biblia, dătătoarea de vecinică hrană sufletească și mângâiere în năcazuri.

Înșghebaria tuturor acestora ne cerea mult din ce aveam mai puțin, ne cerea sume de bani pe cari în sărăcia noastră s'ar fi părut, că nici chiar dacă ne vindeam pe noi înșine nu le putem câștiga, însă mintea luminată, dragostea de neam, înțelepciunea și jertfirea de sine a bunului arhieru scoasă apă din peatră. Unde să înfațișa înaintea poporului făcea colecte și aduna puțin peste puțin, căci așa să face grămadă mare; unde să găsiu mai mulți fii ai bisericii nu lipsea colecta, căci Șaguna știa să îndemne și poporul îl asculta că pentru binele lui face. Dela stat și rege nu mai puțin stoarsă el ca 148.000 cor. odată pentru tătdeaună, iar 110 mii cor. an de an. Asemenea tot ce adusă cu sine și tot ce agonisi în viață lăsă moș-

— Ei, da ce-o să-ți faci? O să te închidă pe un an pe doi, că doar' capul n'o să ți-l iee, că doar' a eșit spânzurătoarea din țeara Moldovei...

— Apoi nu-i această ce ai să te faci tu singură?... cine are să se ducă la pădure, cine să-ți macine, ca să ai ce mânca?...

— O! mânca și eu mai puținel. te-oi jeli pe tine!..

— Fie femeie, îmi pun capul pentru tine, dar' nu știu zău dacă tu ți-ai pune cel puțin o unghie în primejdie pentru mine...

A doaua zi des-de-dimineață, omul nostru plecă la târg pus la cale de femeie, să se ducă la isprăvnicie să spue boerilor de acolo, că el e în contra stăpânirii de dragul nevestei. El însă trecu numai dealul, dejugă boii și-i păscu până în seară când să întoarse acasă mai cu inima la el.

Femeea văzându-l, până n'apucă să între bine pe poartă, începu a-l răfui.

— Așa-i că nu ți-a făcut nimic... nu-ți spuneam eu... să ascuți, bărbate, și din vorbele femeii cel puțin una din zece.

tenire poporului său. Chiar la mormânt nu mai un călugăr săvârși slujba preotului, ca să nu să facă cheltuiala ci să se cruțe. Prin grele ostenele și jertfe de nespuse, pusă el temelie la marele număr de fonduri din cari să acoper azi trebuințele arzătoare a poporului român. El pusă temelie fondului din care în zilele noastre să înalță falnica catedrală dela Sibiu, ca să mărturisească de vrednicia noastră românească.

Aceste și alte multe, pe cari nu-mi este cu putință a le arăta, a făcut Șaguna, căruia cu smerenie să închină cuvîntul nostru astăzi.

Lupte și învingeri asupra dușmanilor bisericii, a școalei și a poporului întreg; trudă ostenele și alergări cu jalbe la împăratul și domnia țării, cu povețe în mijlocul poporului; zbuciumări și frământări cu aceia din fii săi, cari nu vreau să-l înțeleagă; jertfe, câștig și cruțare în averea neamului; stăruință de fer în toate și nici-odată desnădăjduire, toate aceste izvorite din nemărginita dragoste de popor, — iată cuvintele din cari să țesu întreaga viață a bunului părinte, la care totdeauna găsia cel năcâj t sprijin și mângâiere. Munca slăbește puterile și slăbiră fără de vreme puterile trupesti ale arhierului pe la anii 1870. Însă suferințele trupesti nu-i erau de-ajuns, ele au fost mărite prin măchnirea și supărarea ce i-o adusă cauza națională, când în potriva dorinței sale apucă pe povîrniul prăpăstios al nefericitei passivități, din care abia acum din mila lui D-zeu ne puturăm ridica iarăși la liman.

Viața lui vrednică de cuvintele »luptă bună am luptat, curgerea am plinit«, după 3 ani plecă spre mormânt. Pământul în pământ să întoarsă, sufletul la D-zeu, iar' duhul lui nemuritor rămasă paznic vecinic peste viața noastră și faptele lui izvor nesecat de pilde pentru urmași, cari au să săvârșească mărirea neamului.

Din viața lui, care a luminat ca o făclie cărările, pe care poporul român s'a ni-

— Așa este nevestă, dar' alta-i cântecu, n'am înțeles eu bine cum era vorba. Legea care a venit, poruncește ca toată femeia să țină doi bărbați.

Da nu isprăvisă vorba și biata femeie, înebunisi de bucurie; juca, sărea ca copii.

— He, he, săracii boeri, doar' nu pasc ei bobocii acolo, știu ei ce ne doare pe noi, nu degeaba le-a dat Dumnezeu cinstea și puterea de-a pune țara la cale...

— Nu știu ce ași zice să nu greșesc! dar nici legea asta nu-i acătării; cine a mai auzit și comedia asta, o femeie și doi bărbați... cum crezi și tu, dar' eu ași zice să mergi și tu, nevestă dragă, la isprăvnicie să spui boerilor că ai bărbat frumos, harnic și gospodar, și că nu-ți mai trebuie altul.

— Elei bărbate, ce ți-a mai dat pin gând! Da să poate oare să ne punem cu stăpânirea? și apoi cum ai crede că mi-ași face eu singură rău de gustul tău, când numai eu știu câte Miercuri și Vineri am postit și câte liturghii pe la preoți am dat, numai doar le-a da D-zeu în gând boerilor să ne

suit a ajunge la limanul unei sorți mai bune, la fericirea culturală și națională, să desvâlește cheia ce săvârșește cele mai mărețe lucrări: »voiește și vei putea« el ne-a învățat »să voim și ori-cât vom putea, va fi câștig, iar de nu vom putea nimic, nimic nu pierdem«. El ne-a mai lăsat învățătura, care trebuie să o avem înaintea ochilor ca rugăciunile de toate zilele: cinstea înaintașilor. Iată cum ne povățuește el: »Aș dori a vă spune multe în clipele despărțirii: să fi-ți rivnitori legii, să dați sufletele voastre pentru legătura părinților vostri; aduceți-vă aminte de lucrările, cari le-au făcut întru urmașii lor, cari suntem noi, și ve-ți lua mărime mare și nume vecinic«. Așa ne povățuește el, la cinste și recunoștință către înaintași și cei rămași după el, cu suflete obidite de pierderea povățuitorului jelit de un neam întreg, l-au cinstit cu numele de »Marele Șaguna«.

Iar noi cei de acum nu vom putea fi fii mai vrednici și urmași mai de laudă, decât având pildă vie pe Marele Archiereu: să ne iubim cu căldură neamul să fim tari și neclintiți în credința strămoșească să ne iubim țara și biserica precum el ne-a iubit. Să jertfim din cât avem cu dragă inimă pentru așezămintele noastre culturale și pentru binele obstesc precum el a jertfit tot ce a agonisit, pentru fii săi.

Așa făcând, vom merge înainte pe cărările ce el ni-lea brăzdat, duchul lui, ce veghiază asupra noastră va găsi mângâiere la fii recunoscători, iar noi ne vom lumina și ferici. Vom face tare cetatea vieții noastre românești, încât zidurile ei nu vor putea fi dărimate și vrășmașii, cari cearcă peirea noastră să vor depărta rușinați de hărnicia noastră și noi vom trăi în veci!...

P. Morușcă.

facă și noaună dreptate pe lume... Și-acuma auzi vorbă de om gospodar, să mă-nvețe să spui și minciuni: că-i frumos, când el parcă-i spaima pădurei; ba m'ar crede nebună cine m'ar auzi.

— Fie și așa femeie, dar' pe cine crezi tu să luăm, că doar' n'om lua ori ce golan de pe drumuri.

— Vezi bine că nu: d'apoi eu de vre'o doi ani mi-l tot ochesc, căci știam eu că trebuie să ne iasă noaună dreptatea la lumină; iacă pe flăcăul lui Dinu, băiat de om gospodar harnic, frumoșel, și-i mai mare dragul să stai de vorbă cu el...

— Hei nevastă, ai fost însurată până acum, n'ai fost măritată; tocmai acum după amar de ani și-ai găsit leleo bărbatul. Uite vatra plină de copii. Băeșilor le trebuie cămăși, fetelor zestre și tu te gândești la flăcăii oamenilor!

Apoi scoțând de sub suman un bețișor de corn numai ca degetul de gros, îi dete o bătaie de-o pomeni câte zile a mai trăit. Și de-atunci femeia noastră să dete la brasdă; bărbatul nu-i-să mai părea urât și nu să mai gândească de cât la gospodăria casei.

Iar omul nostru nu să mai arăta mai priceput de-cât lumea, ba învăță și spunea pățania lui la ori-cine să lua de vorbă cu el.

Floarea soarelui.

Floarea soarelui e o plantă originară din Peru și Mexico; la noi nu să cultivă decât ca plantă ornamentală în grădinile mărginașe dela orașe, și mai în toate grădinile dela sate.

Ea, ca plantă anuală, merită a fi primită printre plantele de cultură, căci ne oferă foloase destul de mari.

1) Florile ei oferă albinelor o hrană foarte bună și tocmai când câmpiile au pierdut cea mai mare parte din florile lor.

2) Semintele ne dau un *uleiu* foarte bun, gustos la mâncare și ușor digestibil; pe lângă aceasta ele să mai pot întrebuința și pentru îngrășat pasările.

3) Foile le putem utiliza ca hrană pentru oi și capre, iar cocenii înlocuiesc lemnele de foc, dându-ne o cenușă bogată în salpetru și potasă, bună pentru îngrășarea pământului; măduva să poate întrebuința la fabricarea hârtiei.

4) Afară de acestea, cultivată în locurile băltoase, ea servește la însănătoșirea lor.

Pământul de cultură. — Floarea soarelui nu e o plantă prea pretențioasă în alegerea climatei și a pământului, și nici nu recere o îngrijire prea mare; totuși îi trebuie, pentru o dezvoltare sigură, un pământ *humos*, bogat în substanțe organice, dar reușește binișor și în pământurile ușoare: nisipoase, vâroase sau calcaroase, precum și în ori-ce fel de pământuri, numai dacă are căldură și lumină îndestulătoare.

Cred dragii moșului că ați priceput acum ce vă spuneam adinioarea și veți ține minte dela mine, că femeia necertată e moara nefecată.

V. Vărtălaș.

H A Z

N'o să vezi. Să duce țiganul odată să se spovedească pentru că venea Crăciunul, și când venea Crăciunul se mai spovedea să se mai scape de alte păcate ce le făcuse.

Dar se vede că de data asta se trecuse țiganul de tot cu păcatele, că popa supărat de tot, îi zise:

— Aoleo, haramino, tu n'o să vezi fața lui Christos.

— Ei păi că parcă el o s'o vază p'a mea, dacă n'oi vedea-o io p'a lui, indec!...

Nevasta și vaca. Li moare unui Român nevasta cu care trăise ani mulți, și trăise bine, că la ei ceartă ori neînțelegere nu se pomenea nici când.

A plâns-o Românul, o zi două, a vorbit cu unu cu altul de ea eacă așa o zi două, și după aia a lăsat-o să se odihnească, și și-a văzut de treburi ca omul.

Prepararea terenului și semănatul. — Terenul destinat pentru cultura acestei plante să ară din toamnă la o adâncime de 20—25 cm., și să lăse peste iarnă în brazdă crudă, spre a fi expus tuturor intemperiilor. În primăvară, cam în a 2-a jumătate a lunii lui Aprilie să ară de nou la adâncime de 5—8 cm., când să și seamănă semintele de floarea soarelui, în cuiburi ca și porumbul, punându-se câte două seminte în cuib, distanța între cuiburi fiind cam de 40—50 cm.

Să poate sămăna și prin împrăștiere, dar e mai avantajos sămănatul în cuiburi dispuse în rânduri.

Semintele să îngroapă la adâncime de 5—8 cm., căci ele au destulă forță pentru a străpunge scoarța pământului de la această adâncime.

Floarea soarelui să mai poate cultiva și ca plantă de protecțiune a lanurilor precum și în *cartofi* și în *sfeclă*; aci însă să pune un fir între 2 cuiburi când să samăna în cartofi și un fir la 8 sfeclă când să seamănă în sfeclă. Această cultură e avantajoasă din punctul de vedere economic, căci odată cu prășitul cartofilor și al sfeclilor, prășim și floarea soarelui, iar cheltuelile de cultură să reduc foarte mult.

Cantitatea de sămânță ce să dă la un hectar e de 12—18 kilograme.

Lucrările de întreținere. — Floarea soarelui să prășește de 2 ori, ca și porumbul, să *mușuroește* și să *vărește*.

Pueții să tae, lăsându-se numai 5—6 flori pe cotorul principal, ca ele să se poată dezvolta mai bine.

Nu trece mult după ce-i murise nevasta și eacă îi se îmbolnăvește o vacă ce avea, o vacă bună, lăptoasă, de își ținea casa cu ea, și după ce se bolnăvește și bolește ce bolește, moare și ea.

Ce vaiete și ce tânguiri, gândești că a fost pe Român? ... la toți se plângea, și la toți o lauda și nu se putea mângăia de loc de loc, că trecuse o săptămână ... două ... și el tot de ea vorbea și după ea se vâieșea într'una.

Intr'o zi îl ea popa satului de o parte și-i zice:

— Bine, fiule, nu și-e ție rușine, îți muri nevasta, ziseși ce ziseși o zi două și sfârșiși, și și-a fost tovareșe bună și cinstită o viață de ani aproape; și acum când îți muri vaca plângi și te olicărești de sunt două săptămâni, de se miră toți sătenii și rid de tine!

— Ce să nu plâng sfinția ta, și să nu mă vait, că de când mi-a murit nevasta vr'o șapte inși au venit să-mi dea altele, dar vacă, a venit vre-unul gândești să-mi dea?

Recolta. — Floarea soarelui să coace pe la stârșitul lunei Septembrie sau în prima jumătate a lunei Octombrie, când să și recoltează. Recolta să face tăindu-se trunchiul aproape de pământ, cu toporul sau numai vârfurile cu pâlării, cari să pun la loc uscat sub șopron sau la soare în lipsă de șopron. Unii pentru ca să accelereze uscarea, rup pâlăriile în 2 sau 3 bucăți.

Semințele să desfac frecându-se discurile 2 câte 2 sau cu un corp aspru, bătos, care le face să cadă jos.

Producțiunea. — Producțiunea la ha. este de 40—50 hectolitri de sămânță și 4500—5000 kgr. coceni.

Din sămânță să poate scoate până la 15 % ulei. Ca să putem obține ulei mai mult și de bună calitate, spargem semințele și scoatem miezul pe care îl prăjim puțin pe o tavă, apoi îl punem la presă spre a extrage uleiul.

Uleiul de sămânță de floarea soarelui să întrebuințeze și în medicină.

Semințele ce să opresc pentru sămănat e bine să se păstreze pe trunchiuri, ferindu-se de umezeală.

Din florile acestei plante albinele pot culege 3 părți *miere* și 2 părți *polen*, și această hrană le este asigurată atunci când cea mai mare parte din flori au dispărut din câmpii.

G. S.

Correspondență.

Economic.

Onorabilă Redacțiune!

Cu toată stima mă rog să binevoiți a da loc următoarelor în prețuita foaie a dvoastră:

În 12 Februarie st. n. s'a ținut în comuna noastră adunarea generală a societății economice, cu care ocaziune din partea reuniunii centrale comitatense a fost esmis ca delegat dl referent Nicolae Iancu.

După deschiderea adunării generale din partea presidiului dl delegat luând cuvântul a explicat poporului nostru de aici — fiind prezenți mai mult ca 100 bărbați — foloasele ce să pot câștiga prin astfel de asocieri, vorbind pe larg despre toate ramurile economice precum și despre unele ramuri de industrie cu care s'ar putea ocupa poporul nostru mai vârtos în timpul de eamnă.

Din modul de predare, s'a putut deduce chiar la simțămintele ce dl delegat le nutrește în inima sa față de popor, din care cauză a și fost ascultat cu mare atențiune și plăcere.

N'am putut trece cu vederea interesul ce dl Iancu manifestează față de poporul nostru, cu atât mai vârtos nu, fiind-că am înțeles că tot cu aceia iubire și bunăvoință să interesează de

înaintarea materială a poporului prin toate comunele din comitat, în care este esmis ca delegat din partea reuniunii centrale, pentru ce îi aducem sincerile noastre mulțămite și pe aceasta cale.

St. Mihaiel-rom, în 2 Martie 1906.

Cu deosebită stimă

C. Popovici.

Stiri de tot felul.

Adunarea generală dela inst. „Ardeleana“ din Orăștie, una dintre cea mai mare și mai veche bancă românească, s'a ținut Joi în 8 Martie n. în sala de ședințe a institutului, și a decurs în cea mai deplină ordine și armonie.

De prezident a funcționat venerabilul părinte dela Sibiușel dl Ilie Popoviciu, ca notar dl Valer de Orbonaș, iar ca scrutinători dnii Dr. Aurel Oprea și Dr. Romul Dobo.

Să constată că pentru această adunare generală 99 de acționari au depus 3015 acții.

Primul punct la ordinea zilei este raportul direcțiunii. La propunerea dlui Nicolau Vlad să cetește din raportul tipărit numai epistola de abdicere a fostului președinte al direcțiunii a dlui Dr. Ioan Mihai în care să accentuează că motivul retragerii d-sale, este »de caracter cu totul privat«. — La acest punct cere cuvânt acționarul Dr. Miron Cristea, și schițând pe scurt activitatea bogată a fostului director și președinte al direcțiunii, roagă prevedința ca dl Dr. Ioan Mihai să trăiască încă mulți ani pentru binele neamului și bisericii noastre naționale (Aclamări generale).

Raportul direcțiunii să primește cu adausul ca fondul de pensiuine al funcționarilor să se doteze anul acesta cu 4000 cor. ear din suma pusă la dispoziția direcțiunii să se dea pentru muzeul național 200 cor.

Punctul al doilea la ordinea zilei este angajarea dl Ioan I. Lapedat ca secretar contabil, șef la institut. Contractul încheiat se aprobă unanim.

Asemenea să primește regulamentul cel nou de serviciu al funcționarilor cetit și comentat de directorul executiv dl Dr. Aurel Vlad.

În fine să face și alegerea membrilor în direcțiune. Actuala direcțiune este următoarea: Dnii Dr. Aurel Vlad, Ilie Popovici, Nicolae Vlad, Daniil David, Nicolae Andrei, Ion Branga, Dr. Romul Dobo, Silviu Damian și Dr. Aurel Oprea.

După adunarea generală s'a încins la »Hotel Central«, proprietatea institutului, o frumoasă și veselă petrecere care a ținut până noaptea târziu.

Convocare. Membrii sinodului protopresbiterial al tractatului Orăștie sunt conchemați la ședința pe 9 Martie st. v. a. c. la 10 oare a. m. în Orăștie. Înainte de ordinea zilei să va oficia serviciul divin cu chemarea sf. Duch. Obiecte de pertractat: 1. Deschiderea ședinței la 11 oare. 2. Verificarea membrilor pe noul period. 3. Raportul protopresbiterului. 4. Rațiociniul pe 1905 și budgetul pe 1906. 5. Propuneri înșinate.

Phylloxera în viile Orăștiei.

Constatându-să, că în viile Orăștiei s'a încuibat insecta phylloxera, căreia i-să atribue toată paguba ce să cauzează prin faptul, că să usucă vița dela rădăcină, sunt pusă sub opreliște toate teritoriile plantate cu vie, precum și grădinile în cari numai sunt vițe chiar și singuraticice. Ear pentru împedecarea respândirii insectei acesteia, care este atât de mică, încât nu să observă fără ochian, sunt luate măsurile de precauțiune prin o publicațiune a vicecomiteului comitatului Hunedoara, prin care totodată atrage atențiunea proprietarilor de vii, că prin uneltele și hainele lucrătorilor, prin folosirea parilor aduși din vii molipsite de phylloxera și prin cumpărarea de altoi de viță din astfel de vii, ușor să transpoartă și în viile, cari nu sunt încă molipsite de această insectă păgubitoare.

„Musa română“ revista musicală a dlui Iacob Mureșian din Blaj, după cum să anunțase, a reapărut cu 1 Martie. Numărul acesta cuprinde pe lângă un marș frumos compus după motive de cântece naționale, jocuri din Bănat, o romanță, priceasna de paști și o admirabilă uvertură la »Erculean« de I. Mureșian. Indeamnă pe toți iubitorii de artă și pe părinții ai căror copii învață musică, să aboneze această prețioasă și relativ ieftină revistă musicală. Prețul abonamentului pe 1/2 an e numai 4 fl.

Dela »Reuniunea română de înmormântare din Sibiu«.

Adunarea generală a acestei reuniuni ținută Duminecă în 25 Februarie n. c. în localitățile »Reuniunii sodalilor români«, a decurs în ordine exemplară. La adunare a participat un număr mare de membrii, aparținând clasei economilor, meseriașilor și inteligenței. În cuvântul de deschidere dl prezident P. Lucața, arată marea însemnătate, ce Reuniunea o are și binefacerile ce ea le revarsă asupra membrilor ei. Scoțând în relief frumoasa sumă, ce Reuniunea în scurt timp și-a agonisit-o, roagă pe membrii prezenți a să interesa și ei, ca Reuniunea conform hotărării din anul trecut să și poată acuirea imobilul pe care ar fi să se înființeze »Asilul«. Raportul

general despre activitatea direcțiunii în 1905, cetit de secretarul Victor Tordășian, a fost luat la cunoștință; socotelile purtate în mod corect de cassarul P. Ciora, au fost aprobate. S'a votat mulțămită protocolară pentru sumele dăruite fondului »Asilului« de directorul Lucuța cu 312 cor., de secretarul Tordășianu, cu 234 cor. Direcțiunea a fost însărcinată a acuira cât mai mulți membri spre a să putea înființa secția a 2-a cu 300 membri. Expirând periodul de 3 ani (al 2-lea) de când direcțiunea a funcționat, s'a ales o nouă direcțiune constatătoare din dnii Pant. Lucuța, prezident-director, Victor Tordășianu, secretar, Petru Ciora, cassar, iar membrii Iul. de Bardoșy, insp. școl. penz., Alexiu Onițiu jude r. în penz., Dr. Petru Șpan, profesor seminerial, Ier. Preda, Iosif Enescu, paroch. N. Domnariu, cizmar, Iosif Marcu, pardositor, Ioan Dușe, cojocar, Florea Crucită, croitor, Simeon Stoită, episcop, Petru Stoica și George Arpașan, econom.

Deputați la sinodul arhidiececesan. Colegiile electorale pentru alegerea deputaților din cler a fost convocate pe Joi în 23 Febr. v. a. c. și s'a ales de deputați clericali în cercul Devei Ioan Papiu, protopresbiter în Sibiu; în cercul Gioagiu VIII, Vasile Domșa, protopresbiter în Orăștie. Despre celelalte cercuri n'avem știre.

Duminecă în 26 Febr. să vor ținea alegerile pentru deputați mireni.

În mii de cazuri a făcut minune dl Albert Müller (Budapesta, V. Vadász utca 42/G.) cu invenția sa: crucea dublă electro-magnetică nr. 86,967 R. B. Astăzi ne aflăm de nou în poziția de a publica două scrisori de recunoștință, pe cari le-a primit inventatorul acestui cruci. Acestea sunt: Stimate dl Müller! Rezultatul, la care să ajunge cu aparatul d-voastră, e minunat. Prin folosirea acesteia m'am vindecat pe deplin de durerea reumatică, de care suferam. Primește deci sincera mea mulțămită. Cu distinsă stimă F. Lindenschit (Német-Palanka) la 11 Februarie. — Prea stimate d-le Müller! Te rog a-mi trimite încă un aparat al d-voastră, care mi-a ajutat contra durerii de inimă, și de care am lipsă pentru o amicică a mea. Cu stimă, Pálma *Wark* (Agram, la 31/I.)

Birou de întreprinderi tehnice. Dl inginer diplomat Ioan F. Negruțiu din Blășiu aduce la cunoștința publicului român, că și a deschis în Blășiu un birou de întreprinderi tehnice, provăzut cu toate cele necesare, ca să poată presta lucru bun și ieftin.

Întreprinde: măsuri de pământ (suprafață și nivou), comasări, segregări, împărțiri de moșii, măsurarea celerității

apelor, sondări de apă și subsol, espropieri (pentru căi ferate, canalizări ș. a.) planuri devise, trasări, edificări și finanțări de case de locuit, școale, biserici, capele, vile, cripte, superedificate economice, magazine, fabrici ș. a. Ameliorări de pământuri, regulări de riuri și văi, acuaducte și cloace comunale, iazuri, canale de mori, mori, fântâni comune și arteziene ș. a. Devize de lucrări la cerere gratuit și franco. Amintim, că consistoriul arhidiececesan de Alba-Iulia și Făgăraș l'a numit pe dl. Negruțiu inginer arhidiececesan.

AVIZ.

Dela 1 Aprile a. c. revista noastră să va expeda numai la adresa celor, cari până atunci vor trimite costul de abonament arătat în fruntea foaiei.

Rugăm deci din nou și cu insistență pe toți st. abonenți, cărora s'a espedat și a primit numerii de până azi ai revistei noastre, să binevoiească a trimite urgent prețul abonamentului atât de mic la adresa administrațiunii »Bunul Econom« în Orăștie. Szászváros

Administrațiunea.

FELURIMI

Se face tot mai cald. Ornitologul german Schuster vrea să dovedească, că clima la noi și spre meza-noapte va fi tot mai caldă. El a observat că multe paseri cântătoare și călătoare, cari până acum se duceau vara în țări mai calde, de câtva timp tot mai mult rămân și eara la noi și nu se prea prăpădesc de trig. Afară de aceasta, paseri din ținuturile polare, cari veniau cu droaia la noi, acum tare puțin vin. Schuster a mai observat, că în Germania trăesc în vremea din urmă astfel de paseri, cari până acum se găseau numai în zona caldă.

Cum vorbesc telegrafistele.

»Noi n'avem nevoie să ne deschidem gura« zicea o cucoană telegrafistă »și totuși putem să vorbim, să ne spunem glume și să stăm la taifas. Odată eram într'o societate și am văzut, departe de mine, pe o prietenă a mea. Ne plictisiam amândouă. Am fi stat de vorbă, dar' nu puteam s'ajung nici eu la ea, nici ea la mine. Atunci am luat o chee și am bătut pe spatele scaunului cuinte, ca la telegraf. Prietina m'a înțeles și mi-a răspuns. Am vorbit mult așa împreună. Puțini au observat bătăile cu cheia, dar' nimeni nu ne a înțeles. Când voim noi telegrafistele să vorbim, când sunt alții de față, fără ca ei să ne înțeleagă, ne prindem de mână și cu degetul ne batem una alteia în palmă semnele telegrafice. De multe ori ne surprind cei de față râzând și

nu înțeleg de ce râdem — fiind-că nu-mai noi știm.

Odată eram la un concert plictisitor. În bancă, înaintea mea, sta o prietenă a mea. În vremea concertului eu i-am bătut mereu pe umăr cu degetul și i-am spus fel de fel de glume, încât ea abia își ținea risul. Dar' am pățit-o! Un domn, care sta lângă mine, să enervase și-mi zise brusc: »Ia, te rog, ține-ți gura!« Domnul era — telegrafist și-mi urmărea semnele. Fiind-că eu nu îmi deschisem de loc gura, și el m'a provocat să mi țin gura, am început să rid ca o nebună».

Târgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 26. Febr. până la 4. Mar. v. 1906.

Dum	26. Turda.
Luni	27. Almakerék. Reba veche. Bistrița (până în 1 Martie numai târg de vite). Budapesta (ține 14 zile). Cianadul sârbesc și nemțesc. Cluj. Kecskemét (până în 28-lea). Olafălu mare.
Marti	28. Carfalău. Ciachi-Gârbău (până în 1 Martie). Dezna.
Merc.	1. Cagu. Orăștie.
Foi	2. Aletea. Baia de Cris. Gyorok.
Vin.	3. Berzova. Brad. (com. Hunedoara). Goroslăul de Someș. Mediaș. Sighișoara. Timișoara (până în 7-lea în 3 lea târg de vite cornute, 3—4 târg de porci și oi, 4—5 târg de cai, și toate 5 zile târg de marfă).
Sâmb	4. Cubin.

Dumineca 2-a în Post, gl. 5, sf. 10.

Dum	26 P. Porfirie	11 Heracliu
Luni	27 P. Procop	12 Gregoriu
Marti	28 P. Vasiliu	13 Rosina
Merc.	1 M. Eudochia	14 Matilda
Joi	2 M. Teodot	15 Login
Vineri	3 M. Eutropiu	16 Heribert
Sâmb	4 C. Gerăsim	17 Gertrud

Red-ctor resp. ADRIAN CRISTEA

Ușor poate vedea ori-cine,

că un medicament care furnizează organizmului puteri nouă, face posibil acestuia să oprească boalele amenințătoare. Aceasta să poate ajunge prin Emulzunea lui Scott, care este un preparat plăcut la gust și ușor de mistuit, din cea mai fină unsoare de pește medicinală amestecată cu hipofosfiți de var și natron.

Untura de pește medicinală promovează formațiunea de carne robustă iar hipofosfiții întăresc nervii și potentează forța vitală.

Pentru veritabila EMULSIUNE a lui SCOTT garantează semnul adaus aici; »un pescar ducând pe spate o știucă mare.«

Se capătă în toate farmaciile.

Cu provocare la această foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale servește cu sticlă de model

Dr. BUDAI EMIL 8—10

»Városi gyógyszertára«

BUDAPEST IV., Várzi-utca 34/50.

o sticlă veritabilă costă 2 K. 50 fl.

Nr. 156/1906.

Concurs.

Pentru conferirea alor două stipendii de câte 86 cor. din fondul Orăștiei, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela datul de jos.

La aceste stipendii pot concura studenții școalelor medii din comunele, cari a contribuit la formarea acelui fond; în lipsa de reflectanți să vor lua în considerare și cererile studenților din alte comune ale tractului.

Concurenții vor avea a produce: 1. atestat de botez, 2. atestat despre starea materială a părinților, 3. atestat de școală despre progresul dovedit în sem. ultim al anului curent.

Rugarea să va trimite la adresa subscrișului în terminal arătat.

Din ședința comitetului protopresbiteral gr.-or. al Orăștiei, ținută la 31 Ianuarie 1906.

Pentru of. protopresbiteral

Vasile Domșa.
protopresbiter.

37 clotani morți

a aflat dl **J. Sohr** din Oberaula după împrăștierea renumitei paste

„RATTENTOD“

„MOARTEA CLOTANILOR“
(**FELIX IMMISCH, Delitzsch**).

Să capătă în pachete cu câte **60 fl. și cor. 160** la farmacia **Nicolae Vlad** din Orăștie.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește
contra sănătății proprii

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“,
sunt încercate și recomandate de toate
autoritățile medicale ca mijloc contra
tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
mei și a catarrhului cronic de
grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
ceea ce promit.

Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
farmacia

JOSEF GRAFFIUS în Orăștie.

ALTOI

de viață de vie ireproșabili
precum și capeti (surcei) și rădăcini de
viață de vie europeană și americană.

să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viață de vie
din **Medias (Medgyes)**

a lui

Mihail Ambrosi,
proprietar de vii și presidiul comisiei de
vierit al societății agricole săsești din
Transilvania.

Mulțime de oameni sufar de limbricul lat,

pe care acest verme
fi nimicește înainte
de vreme. — Deci

aceia cari au limbricul lat să pot scăpa ușor
de el prin întrebuintarea capsulelor, cari să pot
căpăta în preț de **7 coroane** numai dela

CORNELIU DEMETER, FARMACIST

Szászváros (lângă biser. ref. nr. 66).

Semnele că cine are limbricul lat sunt următoarele:

O simțire rea neplăcută, zgârciuri de stomach, vomare, ardere pe piept ca și când s'ar ridica un nod spre gât. Amețială, nu are apetit de mâncare, iar uneori foame foarte mare. Nu are chef de lucru, scupă mult și flegmă, răgăie a acru și simte o mișcare în corp. Cercuri vinete la ochi, culoare palidă la față, slăbire în corp.

La comandă să comunicați și etatea!

O TIPOGRAFIE

foarte bogat asortată cu tot felul de mașini necesare, fi regale mari și lit re de toate caracterele, în stare bună de lucru, ornamente, mobilier, în care e investit un capital de peste 30 mii cor, să vinde cu preț foarte redus din mână liberă. Informațiuni amănunțite să dau la administrația acestei foi.

O grădină în mărime de 700

stângini în nemijlocită apropiere de băile din Geoagiu-Feredeu (Feredőgyógy) să vinde din mână liberă. — Loc potrivit de casă sau vilă pentru oaspeții cari cercetează aceste băi. — Eventual, să caută un întreprinzător, care-ar fi aplicat să zidească pe acel loc o vilă cu 6 odăi după un plan și preliminar statorit deja cu 4400 cor. Termenul de edificare până la 15 Iunie n. a. c. Informațiuni la administrația acestei foi.

Tipografia „MINERVA“ în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA“

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să îngrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM“
revistă ptru agricultură
industrie și comerț.

Comandele
din afară să
efectuesc repede!

- Opuri —
- Bilete de log. —
- Broșuri —
- Circulare —
- Bil. de vizită —
- Invitări —
- Bilanțuri —
- Acții —
- Cap. de epis. —
- Placate —
- Ord. de dans —
- Adrese —
- Compturi —
- Note —
- Preț Curent. —
- Anunțuri —
- Registre —
- Imprintate —
- Couverte —
- Bilete de cun. —
- Etc. etc. etc.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela «The Mutual» sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de război pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunț în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glosații în cas de mobilizare și război sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate, din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI, Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și, deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 35-52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

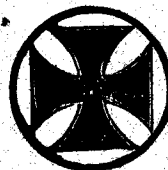
vindecă și înviorază

Deosebită atențiune

rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

de ani.

tot-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fructuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, aurul greu, sgârșiri de stomac, lipsa pofter de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența pinsomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențianea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindecă i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul «Volta» deoarece-ce «Ciasul-Volta» atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

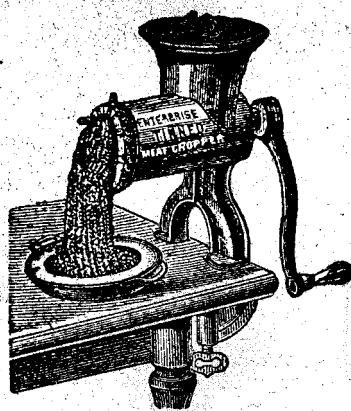
Expediție din centru și locul de vnzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

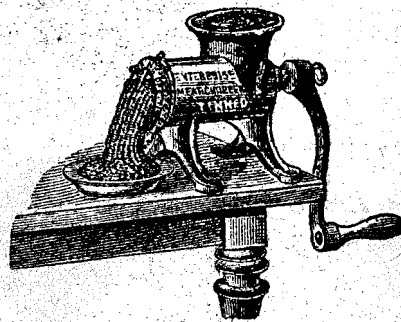
V. strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

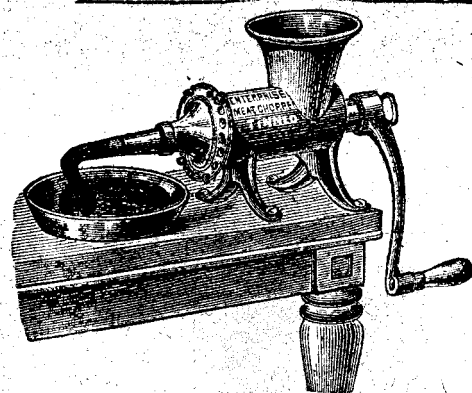
Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Forma Q, R, RR, S, U.

Forma SS, U, T.

Forma UU, T.

Mărimea: Q R RR S SS U UU T cușitul pe roata de învârtit
taie pe minută: 1/4 1/2 1/3 1 1 1 1/4 1 1/4 1 3/4 kgr.

Prețul: K. 4-10, 4-90, 6-50, 7-80, 7-50, 11-20, 14-60, 25-.

Acțiundu-i-se o pâlnie ce costă 40 fil. se poate folosi fiecare din aceste mașini și la umplut de cârnați. Mașini de tot micuțe pentru tocat carne «COLIBRI» costau 2 cor. 50 fileri.

Carol F. Jickeli, Sibiu (Nagyszeben)

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate să primesc la adm. revistei „BUNUL ECONOM”